DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

15. december 2009 *

I sag C-284/05,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 15. juli 2005,

Europa-Kommissionen ved G. Wilms og P. Aalto, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Republikken Finland ved T. Pynnä, E. Bygglin, J. Heliskoski og A. Guimaraes-Purokoski, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: finsk.

støttet af:

Kongeriget Danmark ved J. Molde, som befuldmægtiget,

Forbundsrepublikken Tyskland ved M. Lumma og U. Forsthoff, som befuldmægtigede,

Den Hellenske Republik ved E.-M. Mamouna og K. Boskovits, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

Den Italienske Republik ved I.M. Braguglia, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. De Bellis, og med valgt adresse i Luxembourg,

Den Portugisiske Republik ved L. Inez Fernandes, som befuldmægtiget,

Kongeriget Sverige ved A. Falk, som befuldmægtiget,

intervenienter,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits og C. Toader samt dommerne C.W.A. Timmermans, A. Borg Barthet (refererende dommer), M. Ilešič, J. Malenovský og U. Lõhmus,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer
justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. november 2008,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. februar 2009,

afsagt følgende

Dom

1 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har i stævningen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Republikken Finland har tilsidesat de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 26 EF, artikel 20 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »EF-toldkodeksen«), og følgelig den fælles toldtarif, idet den fritog indførsel af militært materiel for told i årene 1998-2002, samt de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 2 og 9-11 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter

(EFT L 155, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 1355/96 af 8. juli 1996 (EFT L 175, s. 3, herefter »forordning nr. 1552/89«), og de samme artikler i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 130, s. 1), idet den har afvist at beregne, fastslå og stille de dertilhørende egne indtægter til rådighed for Kommissionen, og idet den har afvist at betale morarenter som følge af, at de egne indtægter ikke har været stillet til rådighed for Kommissionen.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

2 Artikel 2, stk. 1, i Rådets afgørelse 88/376/EØF, Euratom af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 185, s. 24) og 94/728/EF, Euratom af 31. oktober 1994 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter (EFT L 293, s. 9) bestemmer:

»Egne indtægter, der opføres på Fællesskabernes budget, omfatter provenuet af:

[…]

b) told i henhold til den fælles toldtarif og anden told, der af Fællesskabernes institutioner er pålagt eller vil blive pålagt handelen med ikke-medlemsstater, samt told af de produkter, der henhører under traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab

[…]«

3 EF-toldkodeksens artikel 20 bestemmer:

»1. Hvis der opstår toldskyld, er grundlaget for de efter lovgivningen skyldige afgifter De Europæiske Fællesskabers toldtarif.

[…]

3. De Europæiske Fællesskabers toldtarif består af:

a) den kombinerede nomenklatur

[…]

c) de satser og andre opkrævningselementer, der normalt finder anvendelse for varer, der er omfattet af den kombinerede nomenklatur, for så vidt angår:

— told

[…]

d) de præferencetoldforanstaltninger, der er fastsat i aftaler, som Fællesskabet har indgået med [visse] tredjelande eller grupper af lande, og hvorved der indrømmes præferencetoldbehandling

e) de præferencetoldforanstaltninger, der vedtages ensidigt af Fællesskabet til fordel for visse lande, landegrupper eller områder

f) de autonome suspensionsforanstaltninger, hvorved der fastsættes nedsættelse af eller fritagelse for importafgifter gældende for visse varer

g) de andre toldmæssige foranstaltninger, der er fastsat ved andre fællesskabsforskrifter.

[…]«

4 I EF-toldkodeksens artikel 217, stk. 1, fastsættes:

»Ethvert importafgifts- eller eksportafgiftsbeløb, der udgør en toldskyld — i det følgende benævnt afgiftsbeløb — skal beregnes af toldmyndighederne, så snart de har de fornødne oplysninger, og indskrives af disse myndigheder i regnskabsregistrene eller på anden måde (bogføring).

[…]«

5 Inden for rammerne af ordningen om, hvorledes Fællesskabernes egne indtægter stilles til rådighed for Kommissionen, har Rådet for Den Europæiske Union vedtaget forordning nr. 1552/89, som finder anvendelse på den i denne sag omhandlede periode indtil den 30. maj 2000. Denne forordning er med virkning fra den 31. maj 2000 blevet erstattet af forordning nr. 1150/2000, hvorved forordning nr. 1552/89 blev kodificeret, uden at dens indhold blev ændret.

6 Artikel 2 i forordning nr. 1552/89 bestemmer:

»1. Ved anvendelse af denne forordning er en [fordring] fra Fællesskabet på de i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i afgørelse 88/376/EØF, Euratom omhandlede egne indtægter fastlagt, så snart toldbestemmelsernes betingelser om bogføring af fordringen er opfyldt, og beløbet er meddelt debitor.

1a. Den i stk. 1 omhandlede fastlæggelse anses for at have fundet sted på den i toldbestemmelserne fastsatte bogføringsdato.

[…]«

7 Forordningens artikel 9, stk. 1, bestemmer:

»Som nærmere fastlagt i artikel 10 fører hver enkelt medlemsstat egne indtægter til kredit for den konto, som er oprettet med henblik herpå i Kommissionens navn hos medlemsstatens finansforvaltning eller hos det af medlemsstaten udpegede organ.

Denne konto føres vederlagsfrit.«

8 Forordningens artikel 10, stk. 1, bestemmer:

»Efter fradrag af 10% i opkrævningsomkostninger, jf. artikel 2, stk. 3, i afgørelse 88/376/EØF, Euratom, foretages den i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i nævnte afgørelse omhandlede kreditering senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev fastlagt i henhold til artikel 2.

[…]«

9 Artikel 11 i forordning nr. 1552/89 bestemmer:

»Enhver forsinkelse af krediteringen af den i artikel 9, stk. 1, foreskrevne konto medfører, at den pågældende medlemsstat skal betale en rente, hvis sats er lig med den på forfaldsdagen på medlemsstatens pengemarked gældende rentesats for kortfristet statsfinansiering, forhøjet med 2 procentpoint. Denne sats forhøjes med 0,25 procentpoint for hver måneds forsinkelse. Den således forhøjede sats anvendes på hele forsinkelsesperioden.«

10 Artikel 22 i forordning nr. 1150/2000 bestemmer:

»Forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 ophæves.

Henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilaget, del A.«

11 Når bortses fra den omstændighed, at forordning nr. 1552/89 henviser til afgørelse 88/376, og forordning nr. 1150/2000 henviser til afgørelse 94/728, er artikel 2 og 9-11 i disse to forordninger i det væsentlige identiske.

12 Satsen på 10% i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1150/2000 er blevet forhøjet til 25% ved Rådets afgørelse 2000/597/EF, Euratom af 29. september 2000 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter (EFT L 253, s. 42).

13 I første betragtning til nævnte afgørelse anføres:

»Det Europæiske Råd konkluderede på mødet den 24. og 25. marts 1999 i Berlin bl.a., at ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter bør være retfærdig, gennemsigtig, omkostningseffektiv, enkel og baseret på kriterier, som bedst muligt afspejler hver enkelt medlemsstats evne til at bidrage.«

14 I Rådets forordning (EF) nr. 150/2003 af 21. januar 2003 om suspension af told på visse våben og former for forsvarsmateriel (EFT L 25, s. 1), der er udstedt med hjemmel i artikel 26 EF, anføres i femte betragtning:

»Af hensyn til beskyttelsen af medlemsstaternes nationale sikkerhedsinteresser er det nødvendigt at fastlægge særlige administrative procedurer for suspension af toldsatserne. En erklæring fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, til hvis styrker våbnene eller forsvarsmateriellet er bestemt, kan også anvendes som den toldangivelse, toldkodeksen kræver, og anses samtidig for at være garanti for, at betingelserne er opfyldt. Toldangivelsen bør gives i form af et certifikat. Det er hensigtsmæssigt at fastlægge, hvilken form sådanne certifikater skal have, og at give mulighed for, at toldangivelsen kan foretages elektronisk.«

15 I denne forordnings artikel 1 bestemmes:

»I denne forordning fastsættes betingelserne for autonom suspension af toldsatserne for visse våben og former for forsvarsmateriel indført fra tredjelande af eller på vegne af de myndigheder, der har ansvaret for det militære forsvar i medlemsstaterne.«

16 I den nævnte forordnings artikel 3, stk. 2, fastsættes:

»Uanset stk. 1 kan certifikatet og de importerede varer af hensyn til beskyttelsen af nationale sikkerhedsinteresser forelægges andre myndigheder, som den importerende medlemsstat har udpeget med henblik herpå. I sådanne tilfælde sender den kompetente myndighed, der har udstedt certifikatet, hvert år inden henholdsvis den 31. januar og den 31. juli en kortfattet rapport om sådan import til medlemsstatens toldmyndigheder. Rapporten skal dække en periode på seks måneder umiddelbart forud for den måned, hvor rapporten skal indsendes. Den skal indeholde hvert certifikats nummer og udstedelsesdato, indførselsdatoen samt den samlede værdi og bruttovægt af de importvarer, der er omfattet af disse certifikater.«

17 Forordning nr. 150/2003 finder i henhold til sin artikel 8 anvendelse fra den 1. januar 2003.

Den administrative procedure

18 Kommissionen havde i 2001 indledt en første procedure mod Republikken Finland vedrørende toldfritagelse for indførsel af materiel bestemt til militære formål. Denne procedure blev afsluttet i 2003, hvor proceduren, som denne tvist udspringer af, blev indledt.

19 Ved åbningsskrivelse af 15. oktober 2003 anmodede Kommissionen Republikken Finland om at foretage de nødvendige beregninger til fastlæggelse af det beløb af egne indtægter, som ikke var blevet indbetalt til Fællesskabet på grund af toldfritagelsen for indførsel af specifikt militært materiel for så vidt angår regnskabsårene 1998-2002, at

stille beløbet til rådighed for Kommissionen og at betale de skyldige morarenter i henhold til artikel 11 i forordning nr. 1150/2000.

20 I sit svar af 11. december 2003 anførte Republikken Finland, at den på grund af sin særlige situation var berettiget til at fravige anvendelsen af den fælles toldtarif i henhold til artikel 296, stk. 1, litra b), EF, når indførslen vedrørte materiel udelukkende til militære formål, med henblik på at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

21 Efter at have gjort sig bekendt med Republikken Finlands svar fremsatte Kommissionen den 7. juli 2004 en begrundet udtalelse, hvori den opfordrede denne medlemsstat til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra modtagelsen. Medlemsstaten besvarede den begrundede udtalelse den 2. september 2004, idet den gentog og præciserede de tidligere fremførte betragtninger.

22 Under hensyn til de oplysninger, som Republikken Finland var fremkommet med, fandt Kommissionen, at medlemsstaten ikke havde efterkommet den begrundede udtalelse, og anlagde derfor dette søgsmål.

23 Ved kendelse af 13. september 2007 gav Domstolens præsident tilladelse til, at Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Hellenske Republik, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Kongeriget Sverige intervenerer til støtte for Republikken Finlands påstande.

Om søgsmålet

Parternes argumenter

24 Kommissionen har gjort gældende, at Republikken Finland ikke kan støtte sin afvisning af at betale told for de omhandlede indførsler på artikel 296 EF, fordi opkrævning af told ikke udgør en trussel mod denne medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser.

25 Kommissionen er ikke enig i Republikken Finlands argumentation, hvorefter oplysninger vedrørende indførsler af militært materiel, og således vedrørende denne medlemsstats sikkerhed, ikke kunne tilsendes den, og at medlemsstaten derfor ikke skulle indbetale den omhandlede told til den.

26 Kommissionen er af den opfattelse, at foranstaltninger, hvorved der indføres fravigelser eller undtagelser, som f.eks. artikel 296 EF, skal fortolkes strengt. Den medlemsstat, der påberåber sig anvendelsen af denne artikel, skal derfor bevise, at den opfylder alle de betingelser, der er fastsat heri, når den påtænker at fravige EF-toldkodeksens artikel 20, hvori er anført det generelle princip om opkrævning af told som fastsat i artikel 26 EF.

27 Kommissionen er også af den opfattelse, at den omstændighed alene, at varer er anført på den liste, som er fastsat ved Rådets afgørelse 255/58 af 15. april 1958, hvilken liste fastlægger de varer, hvorpå artikel 296, stk. 1, litra b), EF kan anvendes, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at medføre anvendelsen af bestemmelsen, der forudsætter, at alle de betingelser, som er anført heri, er opfyldt.

28 Kommissionen har derfor anført, at det påhviler Republikken Finland at fremlægge konkret og underbygget bevis for, at den i denne sag omtvistede opkrævning af indførselstold udgør en trussel mod denne medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser.

29 Kommissionen er i denne henseende af den opfattelse, at den ikke har modtaget et detaljeret svar, der på grundlag af præcise tal beviser så tydeligt som muligt, at hvis Republikken Finland havde opkrævet told som fastsat i EF-toldlovgivningen ved de omhandlede indførsler, ville den ikke have været i stand til at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser i tilstrækkelig grad. Hverken påberåbelsen af bestemmelser om fortrolighed i internationale aftaler eller denne medlemsstats argumentation om, at militære hemmeligheder er til hinder for anvendelsen af EF-toldlovgivningen, udgør et sådant bevis.

30 Kommissionen har anført, at den på intet tidspunkt har krævet tilsidesættelse af bestemmelser om fortrolighed. Den har blot anmodet om, at den omhandlede told blev opkrævet og stillet til dens rådighed. Kommissionen er af den opfattelse, at toldproceduren i henhold til EF-lovgivningen kan sikre de behandlede oplysningers fortrolighed. Det påhvilede desuden Republikken Finland at påse overholdelsen af tavshedspligten således, at den ikke kan påberåbe sig, at dens sikkerhedsinteresser har været bragt i fare, fordi dens egne toldmyndigheder ikke overholdt de pågældende regler i EF-toldkodeksen.

31 Kommissionen har også anført, at ingen anden medlemsstat, der efterkom EF-toldlovgivningen, har beklaget sig over den måde, hvorpå fællesskabsinstitutionerne behandlede oplysningerne vedrørende opkrævningen af told ved indførsel af militært materiel og indbetalingen af de dertilhørende indtægter til Fællesskabet.

32 Kommissionen har anført, at Republikken Finlands manglende opkrævning af den omhandlede told medfører en ulighed mellem medlemsstaterne med hensyn til deres respektive bidrag til Fællesskabets budget.

33 Republikken Finland er af den opfattelse, at medlemsstaterne i medfør af artikel 296, stk. 1, litra b), EF råder over en vid skønsbeføjelse med hensyn til de foranstaltninger, de træffer for at beskytte deres væsentlige sikkerhedsinteresser, og som angår de varer, hvorpå bestemmelserne i artikel 296, stk. 1, litra b), EF finder anvendelse. Denne bestemmelse giver dem således mulighed for at fravige artikel 26 EF og EF-toldkodeksen i tilfælde af indførsel af materiel, der udelukkende er bestemt til militære formål, når formålet er at beskytte deres væsentlige sikkerhedsinteresser i betragtning af den pågældende medlemsstats særlige situation.

34 Republikken Finland er af den opfattelse, at artikel 296 EF har et generelt anvendelsesområde og ikke er begrænset til visse bestemmelser i traktaten. Den tillader således, at der gøres en undtagelse fra artikel 26 EF, der tjener som en hjemmelsbestemmelse for fællesskabslovgivers vedtagelse af toldlovgivning.

35 Republikken Finland er af den opfattelse, at det tilkommer den at vurdere, hvilke foranstaltninger der er krævet for at forsvare dens væsentlige sikkerhedsinteresser, og er ydermere af den opfattelse, at for at Domstolen skal kunne efterprøve, om den pågældende medlemsstat misbruger sine rettigheder, tilkommer det den pågældende medlemsstat at præcisere sine væsentlige sikkerhedsinteresser, som den vil gøre gældende, og bevise, at den har truffet de omhandlede foranstaltninger, fordi den anså dem for nødvendige med henblik på at sikre disse interesser.

36 Republikken Finland har gjort gældende, at den ikke kunne overholde EF-told-proceduren for indførsel af det omhandlede forsvarsmateriel uden at risikere, at væsentlige sikkerhedsoplysninger ville komme til tredjemands kendskab. Republikken Finland har tilføjet, at for at bevare forsyningssikkerheden for højteknologisk

forsvarsmateriel er den nødt til nøje at overholde de aftaler om fortrolighed, som den har indgået med de sælgende stater inden sin tiltrædelse af Den Europæiske Union.

37 Hvad nærmere bestemt angår betalingen af told er Republikken Finland af den opfattelse, at behovet for at gøre artikel 296 EF gældende ved indførsel af militært materiel hovedsageligt er afhængigt af spørgsmålet, om den pågældende medlemsstat har en militærindustri af betydning, karakteren af forsvarsmateriellet, der indføres, og på hvilket punkt denne medlemsstat er afhængig af indførsler. Det påhvilede således den pågældende medlemsstat at varetage sine væsentlige sikkerhedsinteresser og at træffe afgørelse om, hvilke traktatbestemmelser den var nødt til at fravige på grundlag af artikel 296 EF.

38 Republikken Finland har understreget, at listen over militært materiel, som den fritager for told, ikke er væsentligt udvidet i forhold til den, som er omhandlet i artikel 296, stk. 2, EF. Den har tilføjet, at opkrævning af told ved indførsel af dette materiel på grundlag af forordning nr. 150/2003 også har været udelukket fra den 1. januar 2003. Fra denne dato har Republikken Finlands interesser med hensyn til indført forsvarsmateriel været beskyttet af bestemmelser i denne forordning. Der var imidlertid et tilsvarende behov for varer indført forinden. Republikken Finland har anført, at dens interesser med hensyn til indført forsvarsmateriel var de samme i såvel december 2002 som januar 2003.

39 Republikken Finland har gjort gældende, at den omstændighed, at en medlemsstat har fritaget militært materiel for told ved indførsel i henhold til artikel 296 EF, ikke nødvendigvis er i strid med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning, der kræver en ligelig fordeling af budgetudgifterne mellem medlemsstaterne.

40 Republikken Finland er også af den opfattelse, at artikel 307 EF ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, eftersom dens adfærd var i overensstemmelse med fællesskabsretten og bl.a. artikel 296 EF. I sit svar til Kommissionen har denne medlemsstat dog subsidiært gjort gældende, at bestemmelserne om fortrolighed i aftaler indgået før dens

tiltrædelse af Den Europæiske Union, men delvist gennemført efter denne tiltrædelse, ikke kan anfægtes eller diskuteres på ny, idet der er risiko for at bringe selve gennemførelsen af aftalerne og dermed dens sikkerhed i fare.

41 Republikken Finland har for så vidt angår betaling af eventuelle morarenter nedlagt subsidiær påstand om, at disse først skal betales fra datoen for afsigelse af denne dom, henset til den særligt langvarige procedure og Kommissionens afslag på at indlede forhandlinger om en betinget betaling.

Domstolens bemærkninger

42 EF-toldkodeksen foreskriver, at der opkræves told ved indførsel fra tredjelande af varer til militært brug som de i sagen omhandlede. EF-toldlovgivningen indeholdt ikke i perioden for de omtvistede indførsler, dvs. fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002, nogen bestemmelse, der fastsatte en særlig toldfritagelse for indførsel af denne type goder. Derfor gjaldt der heller ikke i denne periode en udtrykkelig fritagelse for forpligtelsen til at betale skyldig told til de kompetente myndigheder, i givet fald med morarenter.

43 Det kan desuden udledes af vedtagelsen af forordning nr. 150/2003, der foreskriver suspension af told på visse våben og former for forsvarsmateriel fra den 1. januar 2003,

at fællesskabslovgiver har taget udgangspunkt i, at der før denne dato bestod en forpligtelse til at betale nævnte told.

44 Republikken Finland har ikke på noget tidspunkt benægtet, at de omtvistede indførsler fandt sted i den omhandlede periode. Medlemsstaten har begrænset sig til at anfægte Fællesskabets ret til de omhandlede egne indtægter, idet den under henvisning til artikel 296 EF har gjort gældende, at forpligtelsen til at betale told af forsvarsmateriel indført fra tredjelande udgør et alvorligt indgreb i dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

45 Det følger af Domstolens faste praksis, at selv om det tilkommer medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opretholde deres indre og ydre sikkerhed, betyder dette dog ikke, at sådanne foranstaltninger falder helt uden for fællesskabsrettens anvendelsesområde (jf. dom af 26.10.1999, sag C-273/97, Sirdar, Sml. I, s. 7403, præmis 15, og af 11.1.2000, sag C-285/98, Kreil, Sml. I, s. 69, præmis 15). Som Domstolen nemlig allerede har fastslået, findes traktatens udtrykkelige undtagelsesbestemmelser vedrørende situationer, der kan true den offentlige sikkerhed, kun i artikel 30 EF, 39 EF, 46 EF, 58 EF, 64 EF, 296 EF og 297 EF, der angår usædvanlige, klart afgrænsede tilfælde. Det kan ikke udledes heraf, at der efter traktaten gælder et almindeligt forbehold for samtlige foranstaltninger, der træffes af hensyn til den offentlige sikkerhed, og som udelukker disse fra fællesskabsrettens anvendelsesområde. Såfremt der antoges at gælde et sådant forbehold, uafhængigt af de nærmere betingelser i traktatens bestemmelser, ville fællesskabsrettens bindende karakter og ensartede anvendelse kunne skades (jf. dom af 11.3.2003, sag C-186/01, Dory, Sml. I, s. 2479, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

46 Det følger desuden af fast retspraksis vedrørende undtagelser til de grundlæggende friheder, at undtagelserne fastsat i artikel 296 EF og 297 EF skal fortolkes strengt (jf. bl.a. dom af 31.1.2006, sag C-503/03, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 1097,

præmis 45, af 18.7.2007, sag C-490/04, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6095, præmis 86, og af 11.9.2008, sag C-141/07, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6935, præmis 50).

47 Hvad nærmere bestemt angår artikel 296 EF bemærkes, at selv om denne artikel nævner foranstaltninger, som en medlemsstat kan anse for nødvendige til beskyttelse af dens væsentlige sikkerhedsinteresser, eller oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville være i strid med disse interesser, kan bestemmelsen ikke fortolkes således, at den tildeler medlemsstaterne kompetence til at fravige traktatens bestemmelser blot ved påberåbelse af disse interesser.

48 Domstolen har i øvrigt på området for merværdiafgift i dom af 16. september 1999, Kommissionen mod Spanien (sag C-414/97, Sml. I, s. 5585), fastslået det omhandlede traktatbrud med den begrundelse, at Kongeriget Spanien ikke havde bevist, at fritagelsen for den nævnte afgift af indførsler og erhvervelser af våben, ammunition og materiel udelukkende til militært brug — hvilken fritagelse var fastsat i spansk lovgivning — var begrundet i nødvendigheden af at beskytte medlemsstatens væsentlige sikkerhedsinteresser i henhold til artikel 296, stk. 1, litra b), EF.

49 Det påhviler derfor den medlemsstat, der påberåber sig artikel 296 EF, at bevise nødvendigheden af at bringe undtagelsen fastsat i denne artikel i anvendelse for at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

50 På baggrund af disse betragtninger kan det ikke anerkendes, at en medlemsstat påberåber sig, at militært materiel fordyres som følge af anvendelsen af told på indførsler af sådant materiel fra tredjelande, med henblik på til skade for andre medlemsstater, der opkræver og betaler told vedrørende sådanne indførsler, at

unddrage sig de forpligtelser, der påhviler den som følge af den økonomiske solidaritet med hensyn til Fællesskabets budget.

51 Hvad angår argumentet om, at EF-toldprocedurerne ikke kan garantere Republikken Finlands sikkerhed med hensyn til kravene om fortrolighed i aftaler indgået med eksporterende stater, skal det understreges, som Kommissionen med rette har anført, at anvendelsen af EF-toldordningen indebærer EF-embedsmænds og nationale embedsmænds medvirken, og disse er i givet fald underlagt en tavshedspligt, der ved behandling af følsomme oplysninger kan beskytte medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser.

52 De erklæringer, som medlemsstaterne skal udfylde og tilsende Kommissionen regelmæssigt, forudsættes desuden ikke at være så nøjagtige, at de kan skade de nævnte staters interesser med hensyn til såvel sikkerhed som fortrolighed.

53 På denne baggrund, og i overensstemmelse med artikel 10 EF vedrørende medlemsstaternes forpligtelse til at lette Kommissionen i gennemførelsen af dennes opgave, som består i at sikre overholdelsen af traktaten, skal de stille de dokumenter til rådighed for denne institution, som er nødvendige for at kontrollere, at Fællesskabets egne indtægter overføres forskriftsmæssigt. En sådan forpligtelse er imidlertid ikke, som generaladvokaten har anført i punkt 168 i forslaget til afgørelse, til hinder for, at medlemsstaterne i det enkelte tilfælde undtagelsesvist, på grundlag af artikel 296 EF, kan begrænse de tilsendte oplysninger til oplysninger i visse dele af et dokument eller nægte at meddele et dokument i sin helhed.

54 Under hensyn til det ovenfor anførte har Republikken Finland ikke bevist, at de nødvendige betingelser for anvendelse af artikel 296 EF er opfyldt.

55 Hvad angår Republikken Finlands påstand om en begrænsning af denne doms retsvirkninger med hensyn til forpligtelsen til at betale morarenter til perioden efter afsigelse af denne bemærkes, at påstanden er begrundet med den særligt langvarige procedure og Kommissionens afslag på at indlede forhandlinger om en betinget betaling.

56 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det kun er helt undtagelsesvist, at Domstolen, under anvendelse af et almindeligt retssikkerhedsprincip, der er knæsat i Fællesskabets retsorden, vil kunne finde anledning til at begrænse enhver berørts mulighed for at påberåbe sig den således fortolkede bestemmelse med henblik på anfægtelse af tidligere i god tro stiftede retsforhold (jf. bl.a. dom af 23.5.2000, sag C-104/98, Buchner m.fl., Sml. I, s. 3625, præmis 39).

57 Domstolen har kun anvendt denne løsning under ganske særlige omstændigheder, hvor der fandtes en risiko for alvorlige økonomiske følger, navnlig fordi der var stiftet mange retsforhold i god tro i henhold til de pågældende retsforskrifter, som blev anset for at være lovligt i kraft, og det fremgik, at såvel borgerne som de nationale myndigheder var blevet tilskyndet til at følge en adfærd, som ikke var i overensstemmelse med fællesskabsretten, på grund af en objektiv og betydelig usikkerhed vedrørende fællesskabsforskrifternes rækkevidde, en usikkerhed, som de øvrige medlemsstater eller Kommissionen eventuelt selv havde bidraget til med den af dem fulgte adfærd (dom af 12.9.2000, sag C-359/97, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 6355, præmis 91).

58 Selv hvis det antoges, at domme afsagt i medfør af artikel 226 EF kunne have samme retsvirkninger som domme afsagt i medfør af artikel 234 EF, og at retssikkerheds-mæssige hensyn dermed kunne føre til, at det undtagelsesvist er nødvendigt at

begrænse dommenes tidsmæssige virkninger (jf. dom af 7.6.2007, sag C-178/05, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4185, præmis 67, af 12.2.2009, sag C-475/07, Kommissionen mod Polen, præmis 61, og af 26.3.2009, sag C-559/07, Kommissionen mod Grækenland, præmis 78), er det tilstrækkeligt at konstatere, at Republikken Finland ikke i sine skriftlige indlæg eller under retsmødet har forsøgt at godtgøre tilstedeværelsen af en risiko for alvorlige økonomiske følger.

59 Republikken Finlands påstand om en tidsmæssig begrænsning af denne doms retsvirkninger kan derfor ikke tages til følge.

60 Det følger af det foregående, at Republikken Finland har tilsidesat de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 26 EF, EF-toldkodeksens artikel 20 og følgelig den fælles toldtarif, idet den fritog indførsel af militært materiel for told i årene 1998-2002, samt de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 2 og 9-11 i forordning nr. 1552/89 og de samme artikler i forordning nr. 1150/2000, idet den har afvist at beregne, fastslå og stille de dertilhørende egne indtægter til rådighed for Kommissionen, og idet den har afvist at betale morarenter som følge af, at de egne indtægter ikke har været stillet til rådighed for Kommissionen.

Sagens omkostninger

61 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har

nedlagt påstand om, at Republikken Finland tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Republikken Finland har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

62 I henhold til samme artikels stk. 4, første afsnit, bærer Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Hellenske Republik, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Kongeriget Sverige, der er indtrådt i sagen, deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

1) Republikken Finland har tilsidesat de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 26 EF, artikel 20 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks og følgelig den fælles toldtarif, idet den fritog indførsel af militært materiel for told i årene 1998-2002, samt de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til artikel 2 og 9-11 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, som ændret ved Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 1355/96 af 8. juli 1996, og de samme artikler i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, idet den har afvist at beregne, fastslå og stille de dertilhørende egne indtægter til rådighed for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, og idet den har afvist at betale morarenter som følge af, at de egne indtægter ikke har været stillet til rådighed for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

2) Republikken Finland betaler sagens omkostninger.

3) Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Hellenske Republik, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Kongeriget Sverige bærer deres egne omkostninger.

Underskrifter